

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

~~มหาวิทยาลัยบูรพา~~
~~ภาคตะวันออก~~

มณฑา วงศ์รัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

28 ต.ค. 2546

มิถุนายน 2545

170161

ISBN 974-352-242-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ มีคุณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 21 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง ในการให้คำปรึกษาและแนะนำจาก อาจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา พร้อมให้คำแนะนำ และแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และหาคุณภาพของเครื่องมือ

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณูปการและบูรพาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ ความเมตตากรุณาแก่ผู้วิจัยมาด้วยดีตลอดมาจนสามารถทำงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

มณฑา วงศ์รัตน์

42924467 : สาขาวิชา : หลักสูตรและการสอน : กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น / เรื่องประเพณีท้องถิ่น / นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 / กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

มณฑา วงศ์รัตน์ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
(THE DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULUM ON LOCAL FESTIVAL IN LIFE EXPERIENCES GROUP FOR PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS.) อาจารย์ที่ปรึกษา :
วิมลรัตน์ จตุรานนท์, ค.ศ., สุนทร บำเรอราช, Ed.D., วิจิต สุรัตน์เรืองชัย, กศ.ด. 189 หน้า.
ISBN 974-352-242-5

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการปรับรายละเอียดของเนื้อหาวิชา ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักพัฒนาหลักสูตร Hilda Taba เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตร คือ แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐาน แผนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดเจตคติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 29 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและเหมาะสมกับผู้เรียน
2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

42924467 : MAJOR : CURRICUMM AND INSTRUCTION

M.E.D. (CURRICULUMM AND INSTRUCTION)

KEYWORD : DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULUMM / LOCAL FESTIVAL
/LOCAL CURRICULUMM

FOR PRATHOMSUKSA 4 IN LIFE EXPERIENCES GROUP

MONTHA WONGRAT : THE DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULUMM
ON LOCAL FESTIVAL IN LIFE EXPERIENCES GROUP FOR PRATHOMSUKSA 4
STUDENTS. THESIS ADVISOR : WIMONRAT CHATURANON, Ph.D., SUNTHORN
BUMRERRAJ, Ed.D., VICHIT SURATREUNGCHAI, Ed.D., 189 P. ISBN 974-352-242-5

This research aimed to develop a local curriculum in life experiences group for Prathomsuksa 4 students by adapting the details and text on life-experiences. The instruments were investigation forms, teaching plans, achievement test and attitude test. The samples were 29 students in Prathomsuksa 4 by specific sampling and the statistics employed were mean, standard deviation, and *t-test*.

The study revealed that :

1. A local curriculum on "Local Festival in Ban-Bhung district, Chonburi Province" Life-Experience group for Prathomsuksa 4 students was achieved.
2. After the implementation, the study efficiency on local festival was found to be better than before the implementation with statistical significance at.01 level.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการทำวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร.....	6
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	19
หลักสูตรท้องถิ่น.....	24
ความรู้เรื่องสภาพทั่วไปของท้องถิ่นอำเภอบ้านบึง.....	32
ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบ้านบึง.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	47
การสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพ.....	65
การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น.....	69
การปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น.....	71

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ตอนที่ 1	72
ตอนที่ 2	73
ตอนที่ 3	77
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	78
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	78
วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก.....	93
ภาคผนวก ข.....	95
ภาคผนวก ค.....	106
ภาคผนวก ง.....	118
ภาคผนวก จ.....	164
ภาคผนวก ฉ.....	183
ประโยชน์ของผู้วิจัย.....	189

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงอัตราเวลาเรียนของมวลประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่ม ในแต่ละระดับชั้น.....	21
2	แสดงการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ.....	48
3	แสดงการวิเคราะห์หลักสูตรด้านจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตรแม่บทกับ หลักสูตรท้องถิ่น.....	49
4	แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบ้านบึง	53
5	แสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาหลักสูตรวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ป. 3-4.....	55
6	แสดงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่น.....	57
7	แสดงโครงสร้างเนื้อหาอัตราเวลาเรียน.....	62
8	แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน.....	73
9	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียน.....	74
10	แสดงการเปรียบเทียบผลการวัดระดับเจตคติของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน.....	75
11	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลสอบเจตคติก่อนเรียนและหลังเรียน.....	77
12	แสดงการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ด้านเนื้อหา.....	172
13	แสดงการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ด้านกิจกรรม.....	173
14	แสดงการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้.....	175
15	แสดงการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการสอนของหลักสูตร ท้องถิ่น.....	177
16	แสดงการวิเคราะห์ผลหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหลักสูตรท้องถิ่น.....	180
17	แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดเจตคติของ หลักสูตรท้องถิ่น.....	182

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละระดับในการนำหลักสูตรไปใช้.....	17
2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแกนกลางกับหลักสูตรท้องถิ่น.....	24
3 แสดงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	28